

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 czerwca 2020 r.

ZP-NKWR.431.4.1.2020.EK

Pan
Paweł Gregorczyk
Wójt Gminy Ruja

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 27 i 28 stycznia 2020 roku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 218), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu oraz Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Gminy w Rui w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2020 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 27 stycznia 2020 roku funkcję Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego (zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”), pełniła Pani Ewa Burda, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rui (zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”), natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Wójt Gminy Ruja.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co mogło skutkować zmniejszeniem efektywności działań podejmowanych przez Gminę Ruja w zakresie przeciwdziałania

przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem dla tej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Pana w dniu 28 lutego 2020 roku (data wpływu do DUW – 3 czerwca 2020 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązki gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), zostały zrealizowane w zakresie podjęcia przez Radę Gminy Ruja uchwały nr XIV/96/2016 z dnia 4 października 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ruja na lata 2016 – 2025 oraz uchwały nr IV/26/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2020 (zwanego dalej „Programem”). Pomimo braku określenia szczegółowych terminów wykonania zadań oraz pominięcia części poświęconej diagnostyce zjawiska przemocy w Gminie Ruja, zadania zaplanowane w Programie w okresie objętym kontrolą były realizowane, co opisano w protokole kontroli. Mając na uwadze powyższe, przy tworzeniu Programu na kolejne lata należy uwzględnić pominięte kwestie, co umożliwi ewaluację podejmowanych działań i osiągnięcie zakładanych w Programie celów. Należy zadbać również, aby zaplanowane w Programie zadania były spójne z działaniami zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Ruja obowiązywała uchwała Rady Gminy Ruja nr XI/67/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania na terenie Gminy Ruja, zwana dalej „uchwałą”. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 2011.267.5082 z dnia 19 grudnia 2011 r. Rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. stwierdzono nieważność § 2 uchwały.

Zarządzeniem nr 7/2012 Wójta Gminy Ruja z dnia 22 lutego 2012 roku ustalono skład Zespołu, który kolejnymi siedmioma zarządzeniami Wójta był zmieniany. Powołano do niego, na podstawie uprzednio zawartych porozumień o współpracy, przedstawicieli jednostek wskazanych w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy.

Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy.

Pierwsze posiedzenie Zespołu zwołano na dzień 9 marca 2012 r., wybrano na nim przewodniczącego ZI, co jest zgodne z art. 9a ust. 6 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy, posiedzenia ZI odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na podstawie przedłożonych protokołów stwierdzono, że Zespół wybiórczo dokumentował zadania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy. W oparciu o dołączone listy obecności ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, nie wszyscy członkowie ZI regularnie uczestniczyli w jego posiedzeniach, co jest niezgodne z art. 9a ust. 13 ustawy.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwanego dalej „rozporządzeniem”, stwierdzono uchybienie dotyczące jednostkowego braku udokumentowania przekazania formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. Każdorazowo należy przekazywać „Niebieską Kartę – B” osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. Postępowanie kontrolne wykazało również, iż w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przekazanie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w 1 przypadku nastąpiło z przekroczeniem ustawowego terminu, a 5 formularzy „Niebieska Karta – A” nie posiadało podpisu Przewodniczącego ZI potwierdzającego ich przyjęcie, co stanowi nieprawidłowość.

W 1 badanej sprawie formularz „Niebieska Karta – C” wypełniono w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie (osoba chora) i poza posiedzeniem grupy roboczej (brak sporządzenia protokołu z wizyty, która odbyła się w miejscu zamieszkania osoby chorej), co stanowi nieprawidłowość. Nie wszystkie formularze „Niebieska Karta – C” oraz „Niebieska Karta – D” uzupełniano kompletnie.

Analiza akt wykazała ponadto, że w 3 badanych sprawach nie opracowano indywidualnych planów pomocy, w 1 sprawie pracownik socjalny nie dokumentował podejmowanych działań, w 2 przypadkach nie potwierdzono przestrzegania zasady odrębności czasu dla osób zaproszonych i wezwanych na posiedzenia grup roboczych, w/w osoby zostały zaproszone/wezwane na tę samą godzinę, pod ten sam adres.

Ponadto, w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, w rodzinach w których stwierdzono problem alkoholowy osoby, co do której istniało podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, w 2 przypadkach nie były one skierowane do Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a w 1 przypadku nie udokumentowano tego faktu pomimo skierowania osoby.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego stwierdzono, że zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy były realizowane. Osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielanego w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym w Rui. Celem wzmocnienia kompetencji wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą domową, na terenie gminy realizowano działania informacyjno-edukacyjne w oparciu o współpracę z lokalnymi kościołami, szkołą podstawową oraz gminną biblioteką. W okresie objętym kontrolą, przy współudziale parafii, zorganizowano dwa spotkania rodzinne (wykorzystując bazę lokalową biblioteki gminnej), których przesłaniem było wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych wychowawczo (uzależnienia nastolatków, brak alternatywnych sposobów spędzania przez nich czasu wolnego). Zajęcia dla rodziców zorganizowano w atrakcyjnej formie warsztatów przy udziale rapera.

Ponadto, gmina prowadziła na swoim terenie dystrybucję ulotek dotyczących tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w szkołach, ośrodku zdrowia oraz w Urzędzie Gminy Ruja) oraz nieodpłatnie pozyskanych plakatów w ramach ogólnopolskich kampanii społecznych (w sklepach, szkołach oraz w GOPS).

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż w okresie objętym kontrolą gmina nie posiadała na swoim terenie ośrodka wsparcia udzielającego schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W sytuacji wystąpienia takiej potrzeby, gmina zapewnia miejsca w mieszkaniu (stanowiącym własność Gminy Ruja) na terenie wsi Lasowice. Zasady kierowania osób dotkniętych przemocą domową do w/w lokalu zostały określone zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rui. Z oświadczenia złożonego przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rui wynika, że GOPS współpracuje również ze Stowarzyszeniem „Bractwo Jana Pawła II” w Głogowie oraz Ośrodkiem Wsparcia Osób Dotkniętych Przepięstwem „Lepsze Jutro” w Legnicy, gdzie osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą uzyskać pomoc oraz wsparcie. Ponadto, istnieje możliwość udzielenia schronienia przez Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi w Głogowie przy ul. Folwarcznej 50.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Gminy Ruja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych nie dokumentowali wszystkich podejmowanych działań.
- 2) Przekazanie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło z przekroczeniem terminu.
- 3) Przekazanie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło bez jego potwierdzenia.
- 4) Formularz „Niebieska Karta – C” wypełniono poza posiedzeniem grupy roboczej (brak sporządzenia protokołu z wizyty, która odbyła się w miejscu zamieszkania).
- 5) Wybrani członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego nie uczestniczyli w jego posiedzeniach.
- 6) Brak opracowania indywidualnych planów pomocy.
- 7) Nie przestrzegano zasady odrębności czasu i miejsca w przypadku zaproszeń/wezwań dla osób, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, jak i podejrzanych o jej stosowanie.
- 8) Grupy robocze nie kierowały osób z problemem alkoholowym co do których istniało podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Dokumentować wszystkie działania podejmowane przez członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 218) w związku z § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

2) Należy terminowo przekazywać do Przewodniczącej ZI formularze „NK–A” przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę.

Podstawa prawna: art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

3) Należy potwierdzać przyjęcie formularza „Niebieska Karta – A” przez Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podstawa prawna: § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

4) Formularz „Niebieska Karta – C” należy wypełniać na posiedzeniu grupy roboczej w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą.

Podstawa prawna: § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

5) Zobowiązać wszystkich członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do uczestnictwa w posiedzeniach.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 218).

Termin realizacji: niezwłocznie.

6) Należy opracowywać indywidualne plany pomocy dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, i ich rodzin.

Podstawa prawna: § 16 ust.1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

7) Należy przestrzegać zasady odrębności czasu i miejsca w przypadku zaproszeń/wezwań dla osób, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, jak i podejrzanych o jej stosowanie.

Podstawa prawna: § 17 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 8) Należy kierować osoby z problemem alkoholowym, co do których istniało podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawa prawna: § 17 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **31 lipca 2020 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Daniła Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
(kierownik jednostki kontrolującej)
Zdrowia i Polityki Społecznej

